

Der var ikke stillet Ændringsforslag.

Lovforslaget som Helhed sattes til Forhandling.

H. P. Hanssen (Nørremølle): Siden denne Sag var til første og anden Behandling i dette høje Ting, er der sket dette, at Lodsejerne ude ved Tønder har foretaget en ny Afstemning. Denne Afstemning var nødvendig, fordi der er sket en Ændring i det oprindelige Projekt, som var til Afstemning derude, idet der i dette var fastsat en Rente af 4 pCt. og en aarlig Amortisation af $\frac{1}{2}$ pCt. Dette Projekt blev i sin Tid vedtaget med 80 Stemmer mod 8. Nu maatte der altsaa foretages en ny Afstemning, fordi Renten i Loven i Fjor blev sat op til 6 pCt. og Afdragene til 1 pCt., og denne Afstemning fik det Udfald, at der var 46, som stemte for, men 33, som stemte imod. Den næsten fuldstændige Enstemmighed, der oprindeligt var til Stede, er desværre derved blevet brudt. Det skyldes først og fremmest, at Rentefoden er blevet forhøjet med 2 pCt., men det skyldes ogsaa i høj Grad en vis Pessimisme, der særlig raadede hos dem, der havde græsset Kvæg fedt; thi de har i det sidste Aar lidt overordentlig store Tab som Følge af den nye tyske Toldtarif, og dette har selvfølgelig gjort dem ængstelige ved at overtage de dog ret store Forpligtelser, som følger med Vedtagelsen af Forslaget. Endelig kan endnu nævnes, at der fra Kiel er sat en nationalistisk Agitation ind, der — meget med Urette — har søgt at fremstille Sagen, som om det var nationalpolitiske Formaal, der fra dansk Side blev forfulgt. Enhver her i dette høje Ting ved jo, at det er fuldstændig urigtigt.

Da Sagen var til første Behandling her, gav jeg paa mit Partis Vegne Forslaget min Tilslutning, idet jeg dog henstillede til Ministeren ved den endelige Fastsættelse af Renten at tage saa meget Hensyn som muligt til, at den oprindelige Rente havde været 4 pCt., og ogsaa til, at vi her staar overfor en meget lang Amortisationsperiode, en Periode, hvori der dog er en ganske overvejende Sandsynlighed for, at Renten vil falde yderligere. Jeg skal ikke her udtale mig om de retslige Virkninger af den nye Afstemning. Der kommer her forskellige Love i Betragtning, og ikke blot det, men ogsaa de Vedtægter, der gælder for de enkelte Koge. Det maa blive den af Landbrugsministeriet nedsatte Kommissions Sag at undersøge Virkningerne deraf i alle Retninger. Men vi vil sikkert alle her i dette

høje Ting let kunne blive enige om, at naar et saa stort Projekt skal gennemføres, er det meget ønskeligt, at det gennemføres med saa stærk Tilslutning af Lodsejerne som muligt, og i ganske særlig Grad er det ønskeligt herved ved vor Sydgrænse. Jeg vil derfor gentage min Henstilling til den højtærede Minister og meget indtrængende bede ham tage under Overvejelse, om det ikke ved den endelige Fastsættelse af Renten er muligt at gaa betydeligt ned, i hvert Fald tage Hensyn dels til det, der var den oprindelige Rente, 4 pCt., og dels til, at der i den lange Amortisationsperiode, der her er Tale om, maa regnes med, at Renten vil falde yderligere. Hvis denne Henstilling tages til Følge, har jeg ogsaa den Tro, at der vil være en stigende Tilslutning til Forslaget fra Lodsejernes Side.

Holger Andersen: Jeg vil gerne give de Udtalelser, der blev fremsat af det ærede Medlem Hr. H. P. Hanssen (Nørremølle), min uforbeholdne Tilslutning. Den Afstemning, der nu har fundet Sted dernede, og som nys blev omtalt, rummer netop alle de Spørgsmaal, som der blev gjort opmærksom paa, og jeg tror, at ud fra de Synspunkter, det ærede Medlem lagde til Grund for sine Udtalelser, vil det være i høj Grad paa sin Plads, at den højtærede Landbrugsminister viser en saa vidtgaaende Imødekommenhed som muligt. Jeg vil derfor gerne støtte den Anmodning, der nys blev rettet af den ærede Ordfører for Partiet Venstre.

Landbrugsministeren (Bording): I Anledning af den Afstemning, der er foretaget nede i Marskegnene angaaende Afvandingen af Marsken, er der fremsat nogle Bemærkninger af de ærede Medlemmer Hr. H. P. Hanssen (Nørremølle) og Hr. Holger Andersen. Man henstillede til mig, om det ikke vil være muligt, inden Planen gennemføres, at foretage en yderligere Nedsættelse af Renten, idet man gik ud fra, at naar den Afstemning, der nu har fundet Sted, ikke har givet saa stor Tilslutning til Gennemførelsen af Forslaget som den tidligere Afstemning, er det i høj Grad begrundet i den Renteforhøjelse, der besluttedes i den Fjor vil dertil sige, at vi var her i Rigsdagen i Fjor alle sammen enige om, at for den Trediedel af Udgifterne, som Lodsejerne skulde betale, og hvortil Staten skulde laane dem Pengene, skulde de selv betale den fulde Rente, og det var det, der var Aarsag til, at vi gik til en Renteforhøjelse. Jeg sagde ved Lovforslagets første Behandling her i Aar, at det ikke var Meningen, at